

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Аболмасова В.В.

студентка,

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ДЕЯКИХ МЕТОДІВ АРТ-ТЕРАПІЇ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У сучасних умовах популяризації комп'ютерних технологій методи арт-терапії стають майже незамінними. Адже постає проблема у відсутності контакту дитини з навколишнім середовищем будь-якими іншими засобами окрім технічних. Кількість аудіо і медіа інформації, яка надається дитині мало контролюється та фільтрується батьками і викладачами. Звідси досить закономірне перевантаження дитячої психіки і неспроможність адекватно реагувати на навколишнє середовище. Саме методи арт-терапії дозволяють налагодити контакт з дитиною і підібрати тільки ту форму самовираження, яка не буде травмувати її. В терапії мистецтвом немає і не може бути правильної або неправильної відповіді; не існує ідеальних робіт і шаблонів. Дитина може розкритися не боячись помилитися. Сам процес створення чогось особистого приносить їй задоволення, що вже є певною терапією.

Метою даної статі є висвітлення окремих аспектів арт-терапії у роботі з дітьми дошкільного віку, а саме методів роботи та задач терапії мистецтвом.

Серед безлічі задач арт-терапії можна виділити наступні:

- 6) Розвиток комунікативних здібностей дитини;
- 7) Сприяння до занять творчістю;
- 8) Розвиток впевненості в собі;
- 9) Зняття втоми та напруги;
- 10) Виявлення та позбавлення страхів;
- 11) Соціалізація дитини з однолітками;
- 12) Розкриття потенціалу дитини;
- 13) Діагностика проблем у дитини;
- 14) Корекція та профілактика поведінкових відхилень.

Терапія мистецтвом діє комплексно на фізичний, психічний та інтелектуальний стан дитини.

Розглянемо окремі методи арт-терапії, які можна використовувати у роботі з дітьми дошкільного віку.

Терапія образотворчим мистецтвом, в першу чергу малюванням, є найпоширенішою серед усіх інших методів. По перше завдяки своїй різноманітності, по друге завдяки доступності. Педагоги та батьки використовують цей метод навіть не задумуючись про користь образотворчого мистецтва. Однак продукт діяльності дитини є відображенням у її свідомості навколишнього світу і відношення до нього.

Тема для малюнку може бути будь-яка. Дитину можна попросити намалювати свій настрій, сум, свою сім'ю або улюблену тварину. Спостерігаючи за лініями, методом нанесення малюнку, кольором, розташуванням героїв та іншими показниками можна зробити висновки щодо психічного стану дитини та відношення до певних проблем [1]. Отже образотворче мистецтво є не лише засобом терапії, воно виступає і як засіб діагностики.

Казкотерапія – метод, що використовується для терапії проблем, утворення зв'язків між казковими подіями та поведінкою у реальному житті, та відображення картини світу у свідомості дитини. Казка дає змогу розмовляти на мові доступній дитині, повчати її та позбавляти від можливих страхів та проблем. Терапевтично казка працює при дотриманні деяких правил [2].

1. Казка має бути ідентична проблемі дитини, але не мати прямої схожості;
2. Казка повинна пропонувати досвід що заміщає, почувши який і провівши крізь фільтри своїх проблем дитина побачить можливість нового вибору;
3. Казковий сюжет має розвиватися у певній послідовності.

Для роботи з казкою можна вигадати свій варіант, або використати вже готові. Існують окремі казки для дітей зі страхами, для агресивних та гіперактивних дітей. Також досить важливими є казки більш загального вжитку для вирішення етичних проблем та відокремлення добра від зла. Якщо індивідуальні проблеми треба опрацьовувати окремо з кожною дитиною, то загальні можна висвітлювати наприклад на груповому занятті у дошкільному навчальному закладі. Головне створити необхідний простір і настрій для казкотерапії, і вона розкриє свої можливості у роботі з дітьми.

Ігрова терапія – метод, діагностики та корекції емоційного стану дитини з допомогою діяльності яка притаманна дитині, а саме гри [1]. Поряд зі знайомими, цікавими та безпечними іграшками дитина може довіритися педагогу або психологу. Звісно треба розуміти, що звичайна гра відрізняється від тієї, яка має нести терапевтичний характер. І дії дитини необхідно правильно інтерпретувати. По розподілу ролей, вибору іграшки та способу гри можна багато сказати про стан дитини. Іграшки це слова дитини, ігрова терапія дозволяє зрозуміти і допомогти їй.

Музична терапія – метод контрольованого використання музики в лікуванні, реабілітації, освіті та вихованні дітей, що страждають від соматичних та психічних захворювань [3]. Звісно музичну терапію можна використовувати і для загальної профілактики та для покращення емоційного стану усіх без винятку дітей. Для дошкільників дуже ефективною є фізкультура з музичним супроводом та прослуховування музичних композицій перед сном. Музика допомагає дитині розслабитися та емоційно розкритися для діалогу.

Як ми бачимо, арт-терапія є безпечним простором для порозуміння з дітьми дошкільного віку. Окрім наведених методів існують ще такі як пісочна терапія, фототерапія, маскотерапія та ін. Інвентар для роботи досить простий, але він необхідний у великій кількості і різноманітності. Оволодіння методів арт-терапії не потребує особливих навичок і тому вона може використовуватись

педагогами, психологами і батьками як універсальний засіб. Звісно необхідно відповідально підходити до питання арт-терапії і перед використанням бажано проконсультуватись зі спеціалістами та почитати спеціальну літературу.

Список використаних джерел:

1. Киселева М.В. Арт-терапия в работе с детьми / М.В. Киселева. – Спб.: Речь, 2005. – 158 с.
2. Ткач Р.М. Сказкотерапия детских проблем / Р.М. Ткач. – Спб.: Речь, 2008. – 116 с.
3. Ворожцова О.А. Музыка и игра в детской психотерапии / О.А. Ворожцова. – М.: Издательство Института Психотерапии, 2014.

Листопад Н.Л.

викладач,

Одеське педагогічне училище

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК ФАКТОР УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ТА ВИХОВНОГО ПРОЦЕСІВ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

В період глибоких соціально-економічних змін в Україні, коли відбувається переоцінка усієї системи громадських стосунків, істотні зміни зазнає і система освіти. Характерною особливістю нашого часу є активізація інноваційних процесів в освіті. Відбувається зміна освітньої парадигми: пропонується інший зміст, інші підходи, право, відношення, поведінка, інший педагогічний менталітет. Усе це свідчить про розгортання інноваційних процесів в системі освіти.

Як істотний елемент розвитку утворення інновації виражаються в тенденціях накопичення і впровадження нововведень в освітній процес, що в сукупності призводить до якісних змін його змістовних і технологічних аспектів.

В останні роки в Україні з проблем інноваційної діяльності займалися і продовжує займатися велика кількість талановитих вчених і педагогів. Серед них В. І. Андрєєв, І. П. Підласий, К. К. Колін, В. В. Шапкін, В. Д. Симоненко, В. А. Сластенін та інші.

Особливу роль в процесі професійного самоудосконалення педагога грає його інноваційна діяльність. У зв'язку з цим становлення готовності педагога до неї є найважливішою умовою його професійного розвитку.

У педагогічній науці інноваційна діяльність розуміється як цілеспрямована педагогічна діяльність, заснована на осмисленні (рефлексії) свого власного практичного досвіду за допомогою порівняння і вивчення, зміни і розвитку навчально-виховного процесу з метою досягнення вищих результатів, отримання нового знання, якісно іншої педагогічної практики.

Головною метою інноваційної діяльності є розвиток педагога як творчої особистості, перемикання його з репродуктивного типу діяльності на